

До Народно събрание на Република България -
Комисия по правни въпроси

Копие до Министерство на правосъдието

Копие до медии

АДР Член 24

Гр. София, ул. Гюешево 83,
БЦ Сердика, сграда 1, офис 204

Тел. 0888 67 18 50

Ел. Адрес: info@adr-24.net

Бележки и предложения по проекта за Наказателен кодекс

1. -----

Изтезаване на дете

Чл. 214. Който изтезава дете, което се намира под негови грижи или чието възпитание му е възложено, когато извършеното не съставлява по-тежко престъпление, се наказва с лишаване от свобода до три години или с пробация.

По този текст прави впечатление, че наказанието за изтезаване на дете е по – леко от наказание за жестокост към гръбначно животно – чл.431.(2) от проекта. Предлагаме да се покаже малко повече загриженост към децата.

Би било добре текста да се допълни в съответствие с чл. 4 от Харта на основните права на Европейския съюз и съответстващите текстове в чл.3 от Европейска конвенция за правата на човека и чл.37 (а) от Конвенция за правата на детето. Освен това, според текста жестоко и унизително отношение към дете, което не се намира под грижите или отговорността на извършителя не е престъпление.

Добре би било текста да се отнесе към деяния срещу всички хора, не само срещу деца и да се премести в друг раздел.

Примерно предложение:

Чл. ... (1) Който подлага другиго на изтезание или друго жестоко, нечовешко или унизително отношение или наказание, когато извършеното не съставлява по-тежко престъпление, се наказва с лишаване от свобода до шест години или пробация.

(2) Когато потърпевшият е дете, наказанието е лишаване от свобода до осем години или пробация.

2. -----

По отношение на членове от проекта: **215, 216, 222, 224, и 231** – да се изпълнят указанията на Директива 2011/36/ЕС – според т.11 от преамбюла незаконно осиновяване, принудителен брак и принуждаване на дете към просия, джебчийство, кражби, трафик на наркотици се приема за трафик на хора и изисква съответни наказания по чл.4 от Директивата – над пет години затвор.

3. -----

Търговия с деца

Чл. 220. (1) Родител, настойник или попечител, който се съгласи срещу имотна облага да предостави на друго дете си, се наказва с лишаване от свобода от една до четири години и с глоба.

(2) Наказанието по ал. 1 се налага и на онзи, който срещу имотна облага вземе детето.

(3) Наказанието по ал. 1 се налага и на бременна жена, която преди раждането срещу имотна облага даде съгласие да предостави на друго дете си.

Трябва да се има пред вид това, че незаконното осиновяване и продажбата на деца се извършва от престъпни групи и от тази гледна точка майка, убедена да продаде детето си в общия случай е по-скоро жертва. Тези организирани престъпни групи се възползват от сложното състояние, в което се намира жена с нежелана бременност – хормонални проблеми, страх и несигурност свързани с несправяне със ситуацията, евентуална липса на подкрепа от близки и т.н. Убеждаването на майка да продаде детето си започва още в лекарския кабинет при редовните прегледи.

От друга страна, твърде тежкото наказание за продажба на дете заставят майка, извършила това деяние, да не съдейства за разкриване на престъпна група, тъй като най-тежките последствия са именно за нея. Като се има пред вид и това, че доказването на материален интерес е предварително загубена кауза, тъй като парите нито се предават явно, нито са в някакво количество, така че появата им да може да бъде доказана по косвен начин, най-полезно би било наказанието на майка, продала детето си, да се намали и да се преследва незаконното осиновяване, а не трудно доказуемата продажба.

Алинея 2 е неразбираема – обикновено хората дават пари, за да се сдобият незаконно с дете, а не получават.

В името на обществения интерес трябва да се добави алинея, според която да се освободи от отговорност родителя при съдействие от негова страна за разкриване на престъпна група за незаконно осиновяване.

Примерно предложение:

Незаконно осиновяване

Чл. 220. (1) Родител, настойник или попечител, който се съгласи незаконно да предостави на друго дете си, се наказва с лишаване от свобода до две години или с

пробация.

(2) Наказанието по ал. 1 се налага и на онзи, който вземе детето.

(3) Наказанието по ал. 1 се налага и на бременна жена, която преди раждането даде съгласие незаконно да предостави на другото детето си.

(4) Деецът не се наказва ако съдейства на правосъдието за разкриване на незаконното осиновяване.

4. -----

С мотивите от горната точка и при изискванията на Директива 2011/36/ЕС, според която случаи на незаконно осиновяване се приемат за трафик на хора, предложението за промяна в чл. 222 е:

Посредничество към незаконно осиновяване

Чл. 222. (1) Който посредничи към незаконно осиновяване, се наказва с лишаване от свобода до шест години и с глоба, както и с лишаване от право по чл. 60 (1) и (2).

(2) Наказанието по ал. 1 се налага и на онзи, който посредничи към осиновяване на неродено дете, чието раждане предстои.

5. -----

Разгласяване тайната на осиновяването

Чл. 156. *Който разгласи тайната на осиновяването и с това причини вредни последици на осиновения, осиновителя или на семейството им, се наказва с лишаване от свобода до една година, а когато от деянието са настъпили тежки последици – с лишаване от свобода до две години.*

Предложение: чл. 156 да отпадне. Всяко дете има правото да знае своя произход, както се е произнасял ЕСПЧ. Не трябва да има тайна на осиновяването. Това е по-скоро анахронизъм, свързан с изключително лошо отношение към осиновените деца в миналото. Отговорност на осиновителите е да намерят подходящото време и начин да дадат информация на детето за произхода му.

6. -----

Да се добави нов текст на подходящо място в НК, което да инкриминира **непредставянето на дете**. Престъплението да бъде от частен характер и да се преследва по тѣжба на пострадалия. Примерен текст:

Чл. ... Който бидейки задължен от закона или по силата на съдебно решение не представи дете на човек, с когото детето има право да поддържа редовно лични отношения и преки контакти, се наказва с лишаване от свобода до една година или с пробация, както и с глоба.

7. -----

Хулиганство

Чл. 427. (1) *Който извърши непристойно действие, грубо нарушаващо обществения ред и изразяващо явно неуважение към обществото, се наказва с лишаване от свобода до две години или с пробаця, както и с порицание.*

(2) *Когато деянието по ал. 1 е съпроводено със съпротива срещу орган на властта или се отличава с изключителен цинизъм или дързост, наказанието е лишаване от свобода до пет години.*

(3) *Когато с деянието по ал. 1 или 2 са причинени значителни вреди, наказанието е лишаване от свобода от една до шест години.*

(4) *В маловажни случаи по ал. 1 наказанието е глоба.*

Предложение: С цел избягване на злоупотреби и използване за преследване на политически неудобни лица, във връзка с действията им при упражняване на законно право на протестни действия, текста да бъде прецизиран и да се отнася само за действия по хулигански подбуди.

Освен това, при настъпване на значителни вреди, преследването очевидно може да се извърши по други текстове от Наказателния кодекс.

Предложение:

Хулиганство

Чл. 427. (1) *Който по хулигански подбуди извърши непристойно действие, грубо нарушаващо обществения ред и изразяващо явно неуважение към обществото, се наказва с лишаване от свобода до две години или с пробаця, както и с порицание.*

(2) *Когато деянието по ал. 1 е съпроводено със съпротива срещу орган на властта или се отличава с изключителен цинизъм или дързост, наказанието е лишаване от свобода до три години.*

(3) *В маловажни случаи по ал. 1 наказанието е глоба.*

8. -----

Порнография

Чл. 180. *Който създава, излага, представя, предлага, продава, дава под наем или по друг начин разпространява предмет с порнографско съдържание, се наказва с лишаване от свобода до една година и с глоба.*

Тежконаказуема порнография

Чл. 181. (1) *Когато деянието по чл. 180 е извършено:*

1. *чрез информационна система;*

2. *по отношение на дете,*

наказанието е лишаване от свобода до три години и глоба до пет хиляди лева.

(2) *Когато при създаването на предмета с порнографско съдържание:*

1. е използвано дете или лице, което изглежда като дете;
2. е използвано лице, което не разбира свойството или значението на извършеното;

3. деянието е извършено от две или повече лица,
наказанието е лишаване от свобода до шест години и глоба от две хиляди до осем хиляди лева.

(3) Когато деянието по чл. 180 е извършено по поръчение или в изпълнение на решение на престъпно сдружение, наказанието е лишаване от свобода от две до осем години и глоба от пет хиляди до петнадесет хиляди лева, като съдът може да наложи и конфискация до една втора имуществото на дееца.

(4) В случаите по ал. 1 – 3 съдът да наложи и лишаване от право по чл. 60, ал. 1 или 2.

Наблюдаване на порнографско представление

Чл. 182. *Който наблюдава порнографско представление, в което участва дете, се наказва с лишаване от свобода до три години.*

Предложение по отношение на чл. 180 – 182: да остане само наказание за детска порнография и текстовете да се прецизират и приведат в съответствие с Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета на ЕС. Бележки:

- Порнографията няма тази обществена опасност, която да налага предложените наказания. Опасността от порнографията е на нивото на опасността от кича и чалгата, за които наказания няма. Разликата между порнография и изкуство идва предимно от уменията на автори и изпълнители.
- Порнографията е широко достъпна – чрез кабелни телевизии, интернет и др.
- Всяка дефиниция за порнография е твърде неясна, представите в обществото за порнография се менят бързо. Може да се дефинира ясно само понятието детска порнография.
- Трябва да се осигури защита срещу производство и разпространение на порнографски материали с участие на деца. В останалите случаи наказанията за порнография са псевдоморализъм и популизъм, насочен към определени групи хора.
- Лице, което изглежда като дете – това е твърде неясен текст, с който може да се злоупотребява.

Предложение: членове 180, 181 и 182 се заместват с:

Детска Порнография

Чл. 180. *(1) Който осъзнато придобива, наблюдава или притежава предмет с порнографско съдържание с участие на дете се наказва с лишаване от свобода до една*

година и глоба.

(2) Който излага, представя, предлага, продава, дава под наем или по друг начин разпространява предмет с порнографско съдържание с участие на дете се наказва с лишаване от свобода до две години и глоба.

(3) Който създава предмет с порнографско съдържание с участие на дете се наказва с лишаване от свобода до три години и глоба.

(4) когато за създаване на порнографски материал с участие на дете е използвано насилие или принуда, или порнографския материал представя сексуално насилие над дете, наказанието е лишаване от свобода от две до шест години и глоба.

Горните текстове са на практика буквално прилагане на Директивата. Ясно е, че за порнографски материал с участие на дете между 16 и 18 години и порнографски материал, с участие на дете на 5-6 години обществената опасност е много различна, така че всички текстове могат да се разширят и наказанията да се диференцират според възрастта на засегнатото дете. При нужда можем да представим и разширени текстове в тази насока. Има и вариант това диференциране да се извършва чрез съдебната практика.

Налага се и записване на точна дефиниция за понятието детска порнография.
Предложение:

Детска порнография е всякакъв материал, който нагледно изобразява дете, участващо в прояви на реално или симулирано открито сексуално поведение, както и всяко изображение на половите органи на дете за предимно сексуални цели.

24.02.2014 г.

С Уважение: [П]
(Л. Данков)